

Питання 25. Київський університет наприкінці 19 – поч. 20 століття(1884-1914рр).

У 1883 р. в університеті навчалися 1700 студентів (в основному українці та росіяни), а вже у 1913 р. ця кількість зросла до 5000. Наукову та викладацьку роботу здійснювали 160 професорів та доцентів. При університеті налічувалося 45 навчально-допоміжних установ: 2 бібліотеки (наукова і студентська), 2 обсерваторії (астрономічна і метеорологічна), ботанічний сад, 4 факультетські клініки, 3 шпитальні та 2 клінічні відділення при міській лікарні, анатомічний театр та 9 лабораторій.

Наукова діяльність професорів університету проводилася в тісному контакті із зарубіжними науковими центрами та видатними вченими світу. Широко практикувалися закордонні наукові відрядження, публікація праць в іноземних журналах тощо. Однією з форм підтримки культурних зв'язків було обрання видатних учених і діячів культури почесними членами університету. Зокрема, це - медик Макс Петтенкофер, історик Леопольд фон Ранке, письменник Іван Тургенєв, хімік Дмитро Менделєєв, мікробіолог Ілля Мечніков та ін.

Початок ХХ ст. в історії університету відзначився тим, що українська інтелігенція підняла проблему українізації вищої освіти в регіоні. 20 квітня 1906 р. представники української громади м. Чернігова (Д. Яворський, М. Коцюбинський, М. Федченко, Л.Шрамченко та ін.) порушили питання про відкриття в Київському університеті кафедр: "української мови, літератури, історії, етнографії і права звичаєвого, з викладами тих предметів на українській же мові". 22 травня 1906 р. професори В. Перетц і Г. Павлуцький підписали подання до деканату історико-філологічного факультету, в якому обґрунтували необхідність відкриття українознавчих кафедр.

На їх підтримку у Київському університеті виступили українські громадські та культурні діячі: Іван Липа, Симон Петлюра, Дмитро Дорошенко, Борис Грінченко, Олександр Лотоцький, Михайло Грушевський, Сергій Єфремов та ін. 27 листопада 1906 р. студенти-українці передали до Вченої ради університету заяву з проханням відкрити українознавчі кафедри.

Під заявою поставили свої підписи 1430 студентів. Однак проти цієї ідеї різко виступили ректор університету М. Цитович, реакційно налаштована частина професури й керівництво імперського Міністерства народної освіти. У 1907 р. за власною ініціативою професори А. Лобода й В. Перетц розпочали викладання в університеті української літератури, проте, невдовзі "крамольний експеримент" було заборонено.